

- 38 Quod attinet ad obligationes penes acta, tametsi executioni demandentur absque prævia parti citatione, ut staurit *Ritus* 128. & ibi notat *Caravita*, num. 1. & in *Ritu* 186. num. 2. Muscatell. in *prax. lib. 2. part. 1. gloss. in forma num. 90.* multi sunt causæ, in quibus post ipsas incusatas opponente debitor defectus obligationis supercedetur in executione. Veluti si opponeretur, obligationem esse contractam à filiosfamilias, sine renuntiatione exceptionis, quod cum eo, vel à muliere intercedente pro alio, quo causa juvatur *Senatusconsulto Vellejano*, supercedendum est in executione, ut notat Muscatellus ubi *sopra*, num. 91. & 92. qui alios allegat, & audiuntur partes in via ordinaria.
- 39 Similiter modo presentato instrumento guarentigato, & per ita executione vigore pacti executivi, fit debitori præceptum de solvendo, cum comminatione executionis, ut notavi *tib. 1. disp. 2. quaest. 7. sect. 3. n. 913.* Quod si debitor alleget solutionem, vel compensationem, aut alias exceptions legitimas contra obligationem, recedi solet à via executiva, & provideri, quod infra tres, vel quartuor dies partes audiuntur super omnibus hinc inde pretensis, & ex via executiva fit ordinaria.
- 40 In sententia assistentia accidit casus in S. C. in aula, in qua ego residuebam, qui visus est novus, & revera difficultas, & qui ex utraque parte haberet maxima incommoda, in causa cuiusdam *Fabritii Ricciardi*, & *Joannis Felicis Flores Clericorum*, cum *Eleonora Bonella*. Nam cùm tractaretur de execuenda sententia assistentiae prolatæ in S. C. in favorem dictæ *Eleonora* contra *Ferdinandum Ricciardum fratrem dicti Fabritii*, adjudicatis, seu venditis bonis, super quibus erat præstita, quæ putabantur *Ferdinandi*, ut constat ex processu, comparuerunt prædicti Clerici opposentes se predilecta executioni, qui asserabant, tempore, quo cœptum erat judicium assistentiae contra dictum *Ferdinandum*, se fuisse dominos, & possessores eorumdem bonorum, super quibus erat petita assistentia, non citatos, nec vocatos ad judicium, ac per consequens sententiam contra ipsos executioni mandari non posse, ut solliarentur sua possessione, juxta textum in cap. licei Episcopi 28. de prelend. in 6. & in cap. cum super 17. de re iud. regulamque tituli, C. res inter alios altas, item textum in l. ali. C. si per vim, vel alio modo, & notata in *Parladorio lib. 2. rerum quotidianarum*, cap. 6. Difficultatem faciebat, quod in judicio assistentiae, ut sententia obtineri possit, duo extreme sunt probanda. Primum, videlicet, illam rem, super quæ petitur assistentia, fuisse in bonis, & de bonis rei obligati, qui illam obligationem superposuerit, cum clausulis consuetis constituti, & precarii. Secundum, illam eandem rem, super quæ assistentia petitur, possideri ab eo, contra quem petitur assistentia, juxta tradita ab *Afficto decis. 37. & 38. Franch. dec. 36. n. 5. & 6. dec. 10. 1. n. 21. 22. & 23. Muscatell. in prax. lib. 2. part. 1. glossa sentent. num. 162. Rovit. in pragm. 1. ex num. 27. de assistentia.* Ac proinde istos, qui se opponebant executioni sententia, videri velle inffingere totum processum, in quo probatum erat, prædictum *Ferdinandum Ricciardum fratrem* prædicti Clerici *Fabritii Ricciardi* condemnatum possedisse illa bona, super quibus erat præstita assistentia, tempore judicii copti. Videbatur autem haec nova via oppugnandi sententias assistentiae, quæ si aperiretur admittendo prædictam oppositionem, nulla futura erat sententia ab illa oppugnatione, & nova columnis libera in illo Regno, in quo nihil est frequentius calumnias reorum, & effugii, quominus contractis obligationibus satisfaciant. Quod si hec allegatio non admitteretur, fore, ut pataret via spoliandi suis bonis homines incautos, & securos, non citatos, nec ad judicium vocatos, dum probaretur per testes falsos (quorum in hac Civitate, & Provincia, ut ferè in aliis, innumera est copia) illos reos, contra quos exercetur judicium assistentiae, sapè sibi etiam in contumaciam possidere bona, super quibus petitur assistentia, ignorantibus veris dominis, & possessoribus, quod erat valde durum, & inhumane. Allegabant autem isti oppositores, errasse testes in judicio assistentiae examinatos, dum declaraverant, *Ferdinandum* esse possesorem illorum bonorum, super quibus perebatur assistentia, & occasionem erroris suæ, quod prædictus *Ferdinandus frater veri domini*, & possessoris, videlicet *Fabritii Ricciardi*, erat prædictorum bonorum administrator, non possessor

verus, sed duntaxat jure familiaritatis, juxta textum in l. qui jure familiaritatis 41. ff. de acquirend. possess. & ibi notata à *Barrolo, Paulo, Cunano, Romano, Alexandre, Mafcardo de probat. conclus. 1. 185. num. 11. & 12. & concl. 1. 204. ex num. 6. volum. 3. Menochio de arbitr. lib. 2. certur. 2. cap. 160. ex num. 12. Petro de Gregorio de censibus, quæst. 6. num. 12. & 13. & ad eum locum Mastrillo. De quo offerebant promptam probationem, tam per scripturas, inter quas erat etiam titulus prædictæ possessionis, quam per testes. Visum est S. C. junctis duabus aulis tertios istos oppositores admittendos, ut probarent, quæ allegabant, supersessa interim executione sententia assistentiae, habito pro constanti, si constaret de allegatis, sententiam non esse executioni mandandum, neque præstandam cum effectu assistentiae, quæ concessa fuerat super prædictis bonis. Quæ tandem ex parte denegata fuit prolatæ decreto. Commissarius fuit Dominus Thomas de Franchis meritissimus Vincentii filius, focus noster, & amicus charissimus: Actarius Scacciatento. Anno 1637. mense, ut credo, Junio. Et revera nova non erat oppositio, quamvis nova videbatur; nam qui hec opponebant, non aliud opponebat, quam sententiam esse obtentam per falsa testimonia corum, qui contra veritatem deposuerant, illa bona esse possessa à reo, quæ revera non erant possessa. Sententia autem ex falsis instrumentis, vel testibus lata, non solum non est executioni mandanda, & suspendenda, l. judicati 4. C. si ex falso instrumenti, sed neque ejus ulla ratio habenda est, l. 2. & 3. Cod. cod. tñnl. prosequitur *Caroccii de remed. contra sentent. except. 39. & 40. & elegantissim Udalricus Zalus responorum lib. 1. cap. 13.* Volui autem hec referre pro exemplo futuorum, & ut videatur, quomodo judicium etiam assistentia executivum convertatur in ordinarium. Neapoli die 26. Julii, S. Anna 1637.*

TITULUS III.

De judicio executivo, & concursu creditorum,

I Nstitutum nostrum prosequentibus, non est animus scribere integrum de executione tractatum, qui à multis peccati potest; neque item tractatum plenum de concusso creditorum, de quo multi etiam scripserunt. Solum agam de selectis quibusdam difficultariis, quæ à me in prædictis tractantibus desiderata sunt, & quegent ulteriori consideratione, & declaratione.

SUMMA DISPUTATIONIS Prima.

- D**E formis duarum executionum agendum.
- 1 Distinguendum est, an possesso rei, in qua facienda executio vacet, vel sit apud reum condemnatum.
- 2 Cum possesso vacat, officio judicis traditur possesso vitori.
- 3 Cum possesso est apud reum, manu militari auferatur ab eo, & traditur actori vitori.
- 4 Mandatum de parendo expeditur ante litteras executoriales, ibid.
- 5 Cum quis condemnatur ad solvendam actori quantitatem certam, datur illi quadrum tempus ad obtemperandum sententie.
- 6 Si debitor intra quadrum tempus non solvit, pignoribus captis compellitur parere sententie.
- 7 In capione & venditione pignorum servantur statuta à textu in l. à *Divo Pio*, §. In venditione cum sequitur. Pignora judicialia distincta à ceteris, quatuor sunt enim genera pignorum, ib.
- 8 Nomina debitorum confessa capi possunt pro pignore, & à judge executionis exist.

9 Sub-

Disputatio I.

51

- 9 Subhastatio requiritur in omni venditione, que sit precedente decreto.
- In venditione mobilium an & quando subhastatio requiratur, ib.
- 10 Subhastatio bonorum minoris, Ecclesia, & Fisci stabilitum debet fieri cum termino vingtini dierum. Ecclesia, Fiscus, Republica, & minoris equiparantur in jure, ib.
- In aliis casibus tempus subhastationis est judicii arbitrarum, ib.
- 11 Ordo relatus J. C. in d. l. à *Divo Pio*, §. in venditione, an sit substantialis, & omnino servandus, & qui affirmaverint.
- 12 Sententia negativa prior, & minus scrupulosa, & qui eam sequantur.
- 13 Tres vias habet creditor ad execuendam sententiam contra debitorum ultra venditionem bonorum. Primam adjudicationis previo appretio, & n. 14. & 15.
- 14 Emptore non invento, non addictebant olim pignora creditoris, licet mittetur in eorum possessionem.
- 15 Cum creditor vult pignora executionis capta in creditum possidere, mittitur in eorum possessionem sine appretio, & non potest petere reliquam quantitatem, licet sit plus in debito, quam in pignore.
- 16 Creditor potest petere immisionem in possessionem bonorum captorum debitoris jure pignoris.
- 17 Cum creditor sic mittitur in possessionem, fructus bonorum extenuantur sorte.
- Creditor non compellitur solutionem debiti per partes accipere, ib.
- 18 Utilis est iste modus execuendi, cum res captae subiecte sunt majoratu, aut fideicomisso.
- Possessor feudi, majoratus, vel fideicomisso, potest vendere, locare, aus donare fructus pro sua vita, ib.
- 21 Denegatio audience, donec pareatur sententie, & alius modus executionis.
- 22 Instrumenta de jure communi non habent paratam executionem.
- Id tamen in quibusdam casibus limitatur, ib.
- 23 An in executione requiritur citatio debitoris, & n. 24. Et quid Doctores senserint, ib.
- Requiritur citatio apud omnes, sed non eodem tempore, ib.
- 25 De jure Neapolitano, & stylo S. C. quid servetur, & n. 26.
- 27 De jure Castelle quid servetur.
- Instrumentum guarentigium executioni mandatur eodem modo, & forma, quibus sententia in judicatum transfacta, ib.
- Fidejussione de saneamento, que continet, ib.
- Multis sunt, qui pro debitis carcerari non possunt eo jure, ut mulier honesta, & inhonesta, dummodo sit mpta, & nobilis, quam Hispanæ vocamus Hidalgo, dum debitum sit civile, ib.
- Cum, lex vel statutum introducit aliquid de novocum certis modificationibus, videtur data forma, ib.
- 28 Subhastatio in mobilibus & immobilibus quo tempore facienda sit, & quanto tempore duret.
- 29 Quo tempore sit oppositio, & de forma, quæ exequitio perficitur per ultimam sententiam additionis.
- 30 Caueat, quæ utuntur practici in licitatione bonorum debitoris, rejicitur.
- 31 Creditor si malit, potest mitti in possessionem bonorum debitoris.
- 32 Quando absolvendus sit reus in processu executivo, & quis tradat ejus formam.

DISPUTATIO I.

Quænam sit executionis forma, juxta jus commune, juxta jus Neapolitanum, & juxta jus Castellanorum.

- D**E duabus executionibus hoc loco agendum est, qua forma fieri debeant. Prima est executio sententie condemnatoris, qua quis condemnatur ad relaxandam rem actori, rem ipsam vindicanti, vel instrumenti, quo se obligavit ad aliquam rem alteri relaxandam, vel restituendam. Secunda est executio sententie, qua condemnatur quis ad solvendam creditori certam quantitatem, aut instrumenti publici, & garantigii, quo quis se obligat ad certam quantitatem persolvendam.
- Carleval. de Judiciis, Tom. II.

D 2 geseque